

Oponentský posudek k bakalářské práci

Vliv Jana XXIII na zachování světového míru v souvislosti se změnou smýšlení katolické církve

ETF, obor Pastorační a sociální práce, září 2009

Autorka: Barbora Tomková

Vedoucí práce: Mgr. Michael Martinek, Th.D.

Počet stran: 37

Práce Barbory Tomkové si klade za cíl „ukázat na základě rozboru textů, že Jan XXIII změnil některé tradiční názory katolické církve, a tak přispěl k míru a sociální spravedlnosti ve světě“ (s. 6). Texty, které si bere autorka k ruce, jsou *Pacem in Terris*, *Mater et Magistra*, *Unitatis Redintegratio*, *Dignitatis Humanae*, *Nostra Aetate* a částečně také *Gaudium et Spes*.

Téma práce je v daném studijním oboru vhodně vybrané. Snad jen výraz „změna smýšlení katolické církve“ v názvu by šel vyjádřit konkrétněji (názorový posun, moderní teologické trendy apod.).

Práce je členěna do čtyř kapitol a má poměrně jasnou logickou strukturu, ze které dle mého názoru vybočuje jen oddíl 3.1 Pohled do historie, který jde příliš do šířky. V první kapitole se autorce dobře daří vystihnout souvislosti mezi Janovým životním příběhem a formováním jeho myšlení. Druhá kapitola potom představuje Janovo působení v době studené války, a to jak s ohledem na konkrétní události, tak na rovině promýšlení míru a lidských práv v encyklice *Pacem in Terris*. Výhrady ke třetí kapitole jsem již uvedl výše. Čtvrtá kapitola se vrací k práci s texty, zde především k Janově sociální encyklice *Mater et Magistra* a dokumentům 2. vatikánského koncilu, které nesou jeho inspiraci.

Bakalářská práce působí kultivovaně a promyšleně. Přesto lze vznést některé zásadnější výhrady. Autorka dobře pracuje s Janovými texty, ale bylo by vhodné také ukázat, jaký faktický vliv texty měly, tedy zdůraznit jejich působení v církevním i necírkevním prostředí. Zde by si autorka ovšem již nevystačila s českou literaturou, což lze uvést i jako další výtku – vůbec nepracuje s cizojazyčnou literaturou. (Z českých knih postrádám O.H. Pesch, *Druhý vatikánský koncil 1962 – 1965. Příprava, průběh, odkaz.*)

Další dílčí připomínky mám k úrovni anglicky psanému abstraktu. Dále na s. 11 autorka píše, že neoficiální kontakty Jana XXIII na Východ se ukázaly jako moudré. Je to její domněnka? Proč tak usuzuje? Na s. 29 používá výraz „fundamentalismus“ v žurnalistickém, nikoliv odborném smyslu, což může být zavádějící. Výraz „třetí svět“ použitý na s. 35 byl v Janově době ideologický pojem pro rozvojové země; jeho využití autorkou se zdá být nereflektované (viz dnešní festivaly a obchody s názvem *Jeden svět!*). Věta „(2. vat. koncil) byl koncilem vskutku ekumenickým ...“ (s. 37) je velmi diskutabilní a dobře vystihuje autorčin poněkud nekritický vztah k osobě a dílu papeže Jana, což může být u odborné práce nevýhodou.

V práci se objevuje několik gramatických chyb, nejvíce v interpunkci. Nejednotné je psaní 2. vatikánského koncilu.

Autorce se v práci podařilo představit klíčové texty papeže Jana, jeho vlastní, či ty, které inspiroval. Vystihla jeho přínos v oblasti míru, lidských práv, sociální spravedlnosti a ekumenismu („Sjednocené úsilí v zápase o mír je neporovnatelně vzácnějším úkolem než všechny spory doktrinálně náboženské a politické.“ Jan XXIII).

Při obhajobě by autorka mohla zhodnotit, v čem je encyklika *Pacem in Terris* pro současnost stále inspirativní a v jakých ohledech je případně již překonaná.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení B.

Petr Jandejsek
22. srpna 2009